

Factsheet 8. Industrie en omgeving

1. Gezondheidseffecten

Bedrijven zijn voor de emissies buiten het terrein in de regel gebonden aan de milieuwetgeving, bijv. het Activiteitenbesluit of een vergunning. De meeste bedrijven voldoen aan de voorschriften, waarmee immissies beperkt zijn tot een door de wetgever geaccepteerd niveau. Het gaat dan om emissies naar de lucht, bodem en (grond)water en verder geur en geluid. De belangrijkste gezondheidseffecten van industrie treden als gevolg van emissies naar de lucht, geur en geluid.

Lucht

Bedrijven die toxische en/of carcinogene stoffen emitteren naar de lucht zorgen vaak voor onrust in de omgeving, ook al wordt aan de normen voldaan. Er is een groot aantal stoffen waarvoor gezondheidskundige advieswaarden bestaan. Bij levenslange blootstelling onder die advieswaarde wordt geen effect verondersteld. Helaas zegt de emissie niets over de blootstelling op leefniveau.

Geur

Voor de geuremissies van niet-agrarische bedrijven geldt (ernstige) hinder als het belangrijkste aspect. Geurhinder kan leiden tot allerlei reacties variërend van het sluiten van ramen en deuren (slechter binnenklimaat) tot sociaal isolement.

Geluid

Voor geluidemissies geldt feitelijk dat ook het hinderaspect de meeste effecten veroorzaakt. Geluidhinder van bedrijven wordt (nog) bepaald door het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (Lar;LT) en maximale niveaus (Lamax). Voor windturbines geldt een aparte normering. Langdurige blootstelling aan hoge geluidniveaus geeft kans op (ernstige) hinder, slaapverstoring, verhoging bloeddruk en bij hoge niveaus (>55 dB(A)) ook hart- en vaatziekten. Bij gezoneerde terreinen is de geluidbelasting van alle bedrijven samen op de zonegrens maximaal 50 dB(A). Op woningen in de zone kan een hogere waarde worden vastgesteld van maximaal 55 dB(A) (in uitzonderingen 60 of 65 dB(A)). Bij 50 dB(A) is er 4% ernstig gehinderden en ernstige slaapverstoring treedt op bij 41 dB(A) in de nacht.

2. Indicator

Een goede ruimtelijke ordening voorkomt hinder en gevaar. Dit kan door voldoende afstand te houden tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en gevoelige functies (zoals woningen). In de handreiking Bedrijven en Milieuzonering staan uitgebreide lijsten met richtafstanden voor alle typen bedrijven. In de regel zijn het bedrijven vanaf categorie 3.2 die tot een zekere mate van hinder of gezondheidseffecten kunnen leiden op één of meerdere van bovengenoemde aspecten. Om die reden wordt de afstand tot bedrijven vanaf categorie 3.2 als indicator aangehouden.

3. Data

Voor deze factsheet is een kaart gemaakt waarop alle bedrijven in de categorie 3.2 en 4 in Gelderland zijn weergegeven (<http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/gezondheidswijzer>). Deze kaart is gebaseerd op de informatie uit het milieu informatiesysteem van de Gelderse Omgevingsdiensten. Bedrijven met een hogere milieucategorie dan 4 zijn vanuit ruimtelijk oogpunt reeds geplaatst op gezoneerde industrieterreinen, waarbij in de regel de afstanden tot woonbebouwing of andere gevoelige bestemmingen reeds goed zijn geregeld.

4. Richtinggevende ambitie

De provincie en haar partners streven er samen naar dat de bedrijven voldoen aan de vergunde grenswaarden. Voor categorie 4 bedrijven geldt hiervoor als grootste afstand 300m. Om hinder zoveel mogelijk te beperken wordt een afstand van 500m als hoogste richtinggevende ambitie gesteld.

5. Score bepalen

Bepaal op buurt-niveau of er woningen zijn gelegen binnen de contouren van 100, 300 en 500 meter. Als een woning geheel of gedeeltelijk de grens van 300m afstand raakt, kan deze worden beschouwd als zijnde 300m (dus score 0).

<100m	100-300m	300 m	300-500m	>500m
-2	-1	0	1	2

6. Mogelijkheden en voorbeelden voor gezonde inrichting van de leefomgeving

Gemeenten hebben zelf veel mogelijkheden om door middel van fysieke maatregelen of door maatregelen gericht op bewustwording en gedragsverandering (nudging) lokaal de luchtkwaliteit te verbeteren en daardoor gezondheidswinst te bereiken. Voorbeelden zijn:

- Brongerichte maatregelen: verhogen schoorsteen, toepassen gaswassers, naverbranding afgassen, hogere emissiesnelheid rookgassen, e.d.;
- Geurbeleid en goede communicatie;
- Gebiedsgericht geluidbeleid;
- Overnachtingsplaatsen vrachtwagens niet naast woonwijken;
- Vergroten afstand woningen en gevoelige objecten tot risicovolle locaties of verlagen woningdichtheid;
- Goed rampenbestrijdingsplan;
- Verbetering veiligheid transportroutes.

7. Nadere informatie

- Bedrijven en Milieuzonering VNG: <https://vng.nl/onderwerpenindex/milieu-en-mobiliteit/externe-veiligheid/bedrijven-en-milieuzonering>
- Bedrijven en Milieuzonering Kennissite: <http://www.milieuzonering.info>